

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder. Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen.
Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes.

Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. — Goes
Telefoon No. 2424 — Postrekening No. 36000

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling.
Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar.
Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdartikel: Is er een „tusschentoestand“?
XIII. — Uit de Schrift: Afsand — geen afscheide, Joh. 20: 17b. — Kerkelijk leven: Indrukken van de Synode, II. Vereniging met de Christelijke Gereformeerde Kerk, I. — Uit het pol. en soc. leven: Wel principiële partijvormingen — geen politiek secliarisme, II. — Onze Jeugdorganisaties: Bond voor Gereformeerde Jeugdorganisatie. — Groninger brieven. — Perschoon. — Kerknieuws: Verslag Generale Synode van de Geref. Kerken in Nederland te Groningen, II. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

IS ER EEN
„TUSSCHENTOESTAND“?
door Prof. Dr K. SCHILDER.

XIII.

Waarschijnlijk hebben onderscheiden lezers zich reeds afgevraagd, welk standpunt de door ons bedoelde schrijver dan toch wel in zou nemen tegenover het bekende Schriftgevege van „de zielen onder het altaar“. Men vindt het in Openb. 6: 9—11, waar (naar de vertaling van Prof. Greijdanus) dit staat:

En toen het het vijfde zegel geopend had, zag ik onder het altaar de zielen van (hen) die geslacht waren om het Woord Gods, en om het getuigenis, dat zij hadden. En zij riepen uit, met eene groote stem, zeggende: Hoe lang, o heilige, en waarachtige Heerscher, oordeelt en wreekt Gij niet ons bloed van (hen) die op de aarde wonen? En hun werd gegeven, aan eenen ieder, een lang wit kleed, en hun werd gezegd, dat zij nog rusten zouden eenen korten tijd, totdat vervuld zouden zijn ook hunne mededienstknechten, en hunne broederen, die gedood zouden worden, als ook zij.

Naar het oordeel van den schrijver „leert“ ons deze tekst, dat wij niet individueel telkens op verschillende tijden de belofte verkrijgen, maar dat wij de belofte (bedoeld zal zijn: het beloofde goed) allen te samen verkrijgen.

Men kan natuurlijk dadelijk den schrijver tegenwerpen: u redeneert wat haastig; want u hebt het in deze laatste woorden blijkbaar over het verkrijgen der „VOLLE“ belofte, d.w.z. van het beloofde goed in zijn volledigen inhoud. Maar — zoo kan men tegenwerpen — daarmee is nog niet gezegd, dat de „zielen“ die hier sprekende worden ingevoerd, niet al vast een groot stuk van het beloofde goed verkregen hebben, en nu welbewust wachten op de in-bezit-stelling van het vol-

ledige bezit. In dat geval ligt deze passage uit Openb. 6 precies in de lijn van het oude overbekende gevoelen, dat de schrijver echter bestrijdt. We constateeren dan ook, dat hij zijn eigen meening al vast bewezen acht, maar het bewijs niet geleverd heeft.

Iets anders valt op.

Als schrijver zijn eigen meening wil begunstigen, zegt hij: de tekst „LEERT“ ons dit mijn gevoelen. Elders (83) gebruikt hij nog eens dit woord.

Maar wanneer straks anderen hun meening, de van ouds bekende, in dien tekst zien neergelegd, dan zegt schrijver ineens: voorzichtig aan, zachtjes aan; LEERT die tekst wel iets? En dan klinkt het uit zijn mond: dat het verband, waarin de woorden voorkomen, ons al dadelijk maant voorzichtig te zijn, „er iets uit af te leiden voor den z.g. tusschentoestand. Bovendien: het heele hoofdstuk „200“ zegt hij, spreekt in zinnebeeldige taal; alles is sterk zinnebeeldig, en in zoo'n geval kan men van dergelijke teksten geen gebruik maken voor „een tijdrekening van welken aard ook“.

We gelooven dit te kunnen onderschrijven. Maar we stellen er tegenover: tijd-rekening is ook de bedoeling niet. Tijd-teekening, d.w.z. de schildering van een situatie, die in een bepaalden tijd aanwezig is en die bepalend is voor wie in den toestand der besproken menschen („zielen“) zich bevinden, dat is heel wat anders dan tijd-rekening.

Schrijver zelf ziet zich genoopt dit te erkennen. Hij zegt: „de zinnebeeldige taal duidt wel aan het karakter van een situatie; het (zij) kan ook uitbeelden een verhouding tot God.“

We kunnen al weer instemming betuigen. Doch we vragen: indien een bepaalde verhouding tot God wordt uitgebeeld, waarom dan niet tevens een bepaalde verhouding tot de andere menschen? Tot Gods werken? Tot Gods tijden? Tot Gods toekomst? Tot Christus' toekomst? Waartoe die willekeur in de bepaling van wat de besproken tekst al of niet kan „leeren“? Ook nu concludeeren we: de schrijver overhaast zich: hij wil bewezen hebben wat nog heelemaal niet vast staat.

Maar de nadere argumenten dan?

We hooren dienaangaande hem zeggen: als er in Openb. 6 sprake is van „zielen onder het altaar“, dan wordt WEL iets gezegd omtrent de wijze, waarop zij uit het leven werden weggerukt, maar NIET omtrent den toestand, waarin ze zich bevinden. De zinnebeeldige taal zou dus hier alleen maar willen zeggen: het zijn martelaars. Maar hoe ze zich in den hemel gevoelen, daarover acht de schrijver den tekst in geen enkel opzicht zich uit te spreken. Ja, op zijn standpunt is er niet eens de mogelijkheid, dat de onderhavige Schriftplaats ook maar iets zou onderstellen van het in-den-hemel-zijn der (gevozen) martelaren. Zoo iets bestaat immers niet volgens zijn gedachtengang?

Maar om deze suggestie aannemelijk te maken, moet schrijver een toch wel erg gedurfd gedachtensprong wagen. We denken aan wat hij zegt van de woorden „onder het altaar“. „De zielen“ der martelaren worden door Johannes „gezien onder het altaar“, of „aan den voet van het altaar“.

De vraag is nu: waar staat in Johannes' visioen dit altaar?

Ligt er binnen het raam van het visioen een plaatsbepaling in deze woorden, ja of neen?

De redeneering van schrijver doet hier wel zeer vreemd aan. Het schijnt, dat hij wel ter dege gevoelt, dat de woorden „onder het altaar“ voor iederen lezer natuurlijk een plaatsbepaling schijnen te zijn. Hij stelt het vraagstuk in dezen vorm: of de woorden „aan den voet van het altaar“ „primair een plaatsbepaling aanduiden“, dan wel of ze „allereerst een teekening van de situatie“ willen geven?

Maar als hij de vraag in dezen vorm stelt, ontkent hij de eigenlijke kwestie. De vraag is niet: bevatten die woorden een plaatsbepaling in eerste dan wel in tweede aanleg, doch ze moet zijn: bevatten die woorden nu een plaatsbepaling, ja of neen?

In zekeren zin erkent de schrijver ook dat het element der plaatsbepaling in de bewuste woorden aanwezig is. Hij ziet het zoo: de ziener van Patmos aanschouwt de levens van hen, die, gelijk de Oudtestamentische offerdieren „aan den voet van het altaar stonden“ (dus: in wijding aan God), ten offer gevallen zijn vanwege een vervolging om het bezit van het Woord Gods en van het getuigenis. Hij acht dus een vergelijking met het offer onder het Oude Testament aanwezig. De offerdieren „stonden“ aan den voet van het altaar, en zoo waren nu ook die martelaren gedacht als offerdieren. Maar het altaar is dan het altaar in ten tempel van beneden.

Hier is evenwel het beeld scheef getrokken.

Een offerdier, dat nog „staat“ aan den voet van het altaar, is nog niet geslacht. Het staat er „in wijding aan God“. Maar het is nog niet „gewijd aan God“. Doch Johannes aanschouwt zielen van menschen, die al geslacht ZIJN, die reeds Hem „gewijd ZIJN“. Zoolang een offerdier nog staat, is zijn plaats ONDER aan het altaar. Maar als het geslacht is, dan is zijn plaats — althans van zijn „resten“ — op het altaar. De aanduiding „aan den voet van het altaar“ ware, als men de martelaren in hun ongedeelde bestaan met offerdieren vergelijkt, een bewijs — dat ze in het visioen voorkomen niet als gestorvenen of geslachten, doch als kandidaten voor den dood en als eendatenden voor de slachting. Maar dat klopt weer allermint met de „primaire“ bedoeling van den tekst. Die laat hen zien als martelaren, die geslacht ZIJN, en van wie dan iets gezegd wordt omtrent hun toestand NA de slachting. Het bloed van den eersten martelaar Abel „riep“ tot God, doch het deed dit niet, toen hij nog overeind „stond“, doch pas toen hij gevallen was.

Vervolgens: hoe kan de schrijver volhouden, dat binnen het kader der beeldspraak het altaar-in-kwestie identiek is met het altaar van den benedentempel? Den tempel op aarde? Zoo iets zou nog te overwegen zijn, wanneer hier in het tekstverband sprake was van den Jeruzalemschen tempel. Als ik het heb over een bepaald huis, dan kan ik zeggen: ik zie N.N. zitten op den zolder, aan DE tafel, in den kelder. Het zijn dan de zolder, de tafel, de kelder van datzelfde zeer bepaalde huis. Maar als ik spreek over het huis van A, kan ik moeilijk zeggen: ik zag N.N. aan „de“ tafel zitten, terwijl ik dan bedoelen zou te verklaren, dat ik hem zag aan de tafel in het huis van B.; en dan voorts: een paar jaar geleden, of een paar eeuwen geleden is hem in het huis van B. aan tafel iets overkomen,

Welnu, — in onzen tekst is duidelijk sprake niet van het tempelhuis beneden, doch van de troonzaal Gods hierboven. Onmiskenbaar is, dat die troonzaal Gods wordt geteekend in tempelfiguren, maar het blijft toch een teekening van „Gods hemelwoning“ (Gretjdanus, K. V., 1930, 26, op 1:4). Daar is de „troon Gods“, in „het heilige der heiligen van Zijn hemelsch paleis“ (11. 26). In dien „hemelschen tempel“ mogen Hem, blijkens 7:15, de uit groote verdrukking gekomen dienen, „vlak in Zijn nabijheid“ (a.w. 136). Gelijk in de hoofdstukken 1 en 4 een tempelgezicht beschreven wordt, doch het tempelhuis in den hemel gedacht wordt, zoo ook hier in hoofdstuk 6. Daarom is er ook sprake van HET altaar. Het wordt ook genoemd in 8:3, 5; 9:13; 14:18; 16:7. Welnu — in 8:3 is de handeling vóór en om en op „het“ altaar duidelijk een in den hemel voltrokken handeling. Daar is sprake van de gebeden aller heiligen. Dat zouden, INDIEN de schrijver gelijk had, voor wat de martelaren van daareven betreft, gebeden moeten zijn die lang geleden op aarde opgezonden waren. Maar het zijn gebeden, die na de opening van het 7e zegel treden voor Gods aangezicht en in de voorstelling van den Ziener het gericht „ophouden“. Het hemelsch altaar WORDT er mee gevuld; dat is wat anders dan te zeggen: het aardsche altaar WERD er mee gevuld. Het is daar het gouden altaar, dat „vóór den troon“ is (8:3); en in 8:5 krijgen we de voorstelling van een beweging van boven naar beneden als de engel vuur van het hemelsch altaar werpt op de aarde, van boven naar beneden. Ook in 9:13 is er een stem uit de vier hoornen van het gouden altaar dat vóór den troon is; de stem zoowel als het altaar zijn in den hemel gedacht. Het is hier een hemelsch reukaltaar (a.w. 157). Eveneens in 14:18 is (vgl. vs. 17) sprake van den tempel „in den hemel“, en van een altaar in dien hemel, tempel. Duidelijk is ook 16:7, waar Johannes het altaar hoort spreken:

En ik hoorde het altaar,
zeggende:
Ja,
Heere God,
Almachtige,
waarachtig
en rechtvaardig,
zijn Uwe oordeelen.

Dat altaar staat in „den tempel“ van 16:1; en het is duidelijk, dat hier de tempel Gods bedoeld is; het is de „tempel in den hemel“ (a.w. 240), en „van onder DAT altaar was het geroep der om 's Heeren wil gedooden opgegaan“ (a.w. 242). We concluderen dus, dat het altaar van hoofdstuk 6 in den hemel is; zóó zegt het ook Behm in Kittel's Woordenboek.

En nu is het beeld tegelijk doorzichtig. De martelaren komen in het visioen niet voor als nog-tel-slachten (staande ONDER aan het beneden-altaar), doch als geslacht.

Maar, zal men na lezing van het hierboven gezegde mij tegenvoeren: maar: dan moeten die martelaren, als offerdieren voorgesteld, toch ook gedacht worden op het altaar te leggen?

Zeker, zeker. INDIEN n.l. de martelaren van Christus hier geteekend worden in hun ongedeelde bestaan, of — naar hun lichamelijke gedaante. Van een geslacht offerdier ligt het vleesch OP het altaar, na de slachting.

Doch zóó is de beeldspraak niet bedoeld.

Behalve vleesch is er ook bloed.

Het vleesch ligt na het offermoment op het altaar, doch het BLOED vloeit daarna weg naar ONDER het altaar. „Aan den voet van het brand-offeraltair moest bij Israël het bloed der offerdieren worden uitgespoten (Ex. 29:12; Lev. 4:7). Daarom worden deze zielen voorgesteld als zich onder het altaar te bevinden“ (a.w. 121). In het bloed is „de ziel“ bij een offerdier; en zoo is van die martelaren „met hun bloed ook de ziel.....“ uitgespoten: vgl. Deut. 12:23, Lev. 17:11, 14“ (a.w. 121).

Derhalve is:

- de positie der martelaren in den hemel,
- hun positie niet één van vóór, doch van die NA hun sterven en
- hun menschelek bestaan gedacht niet zóó als het was in hun ongedeelde bestaan naar lijf en ziel, naar uit- en inwendigen mensch vóór hun sterven, doch het is gedacht als een VOORT-bestaan

in gedeelde gespleten existentie (als „zielen“) na hun sterven.

Met andere woorden:

heel de ondergrond van dezen tekst is de grondgedachte van een voortbestaan na den dood in bewustheid, in verlangen, in wilsbepaling, in gebed, en met mogelijkheid. En het element van een TUSSEN toestand is zeer sterk aanwezig, met de sterkste klem die hier maar mogelijk is, n.l. als het vóór alle dingen „als vanzelf“ vóór-onderstelde axioma. Ze zijn gestorven; ze zijn ook al „bij God“, ze weten dat ook; er moet evenwel nog iets gebeuren (hun OPENLIJKE publieke) rechtvaardiging voor aller, aller oog; — en daar roepen ze nu om. Hoe lang duurt het nog, Heere, dat Gij ons bloed wreekt, m.a.w. dat Gij ons ook OPENLIJKE en definitief rechtvaardigt, gelijk Gij het reeds niet-publiek en „voorloopig“ (maar dan niet voorwaardelijk) hebt gedaan vlak na onzen schrikkelijken dood? Voor de menschen liggen we nog in de schande (van publiek staatsvonnis). Voor U, o God, zijn we echter reeds gerechtvaardigd en verheerlijkt; wil Gij dat nu óók definitief en volledig en voor aller oogen doen.

Is deze opvatting juist, dan ligt aan de teboekstelling van het visioen ten grondslag de grondgedachte, dat er inderdaad een tweërlei verheerlijking is en een tweërlei rechtvaardiging; we kunnen ook zeggen: een tweërlei „wegrukking tot God en zijn troon“. De ééne dadelijk na het sterven, de tweede in den oordeelsdag. De ééne voorloopig, en alleen voorzover betreft den „inwendigen mensch“, de tweede definitief, en dan den heelen mensch aangaande, den inwendigen en den uitwendigen. De inwendige is de mensch naar de ziel, de uitwendige naar het lichaam.

Met den schrijver zullen we hierover niet gauw tot een vergelijk komen vreezen we. Iemand als hij, die hier het woord „poppekaas“ durft te gebruiken, is verder van ons af dan wij mogelijk achten. Hij meent, dat indien er een voorloopig oordeel is, het oordeel — van gansch ander karakter o.i. — ten jongsten dage zijn betekenissen zou verliezen; dat, indien door het voorloopig oordeel en zijn aanvankelijke uitvoering de zielen reeds vóór den jongsten dag weten, wat hun eeuwig lot is, de doorluchtige dag des Heeren „poppekaas“ wordt (67). En hij voegt er aan toe, dat het „absoluut in strijd is met de H. Schrift“, te leeren dat de zielen door zoo'n voorloopig oordeel weten wat hun lot is: met alle kracht moet daartegen worden geprotesteerd z.i. (hij MOET dus met alle kracht protesteeren tegen de wel ons wegens „vervangen“, doch niet hem wegens on-vervangen formules uitwerpende synode en haar „leeruitspraken“).

Maar wij herinneren ons in het verband van dit redebeleid, dat er toch inderdaad een tweërlei wegrukking tot God en zijn troon is, en dit wel bij den Christus Gods. Deze wegrukking begon op Goeden Vrijdag, toen hij stierf, gerechtvaardigd zijnde; ze eischte dan ook de verrijzenis van den Paaschmorgen, en is voltooid op den Hemelvaartsdag.

Hetwelk, meenen wij, dingen zijn, die ook op ons allen en ook op die martelaren van Openbaring 6 betrekking hebben.

UIT DE SCHRIFT

AFSTAND — GEEN AFSCHEID.

..... maar ga heen tot mijne broeders, en zeg hun: Ik vaar op tot mijnen Vader, en uwen Vader, en tot mijnen God en uwen God.
Joh. 20:17b.

Zoo gaat onze Heiland wel onmiddellijk over van de ééne acte tot de andere. Het opstaan gaat op hetzelfde oogenblik over in het opvaren. Want Christus spreekt hier niet over een toekomstig tijdstip en zegt niet: Ik zal opvaren over eenigen tijd, maar spreekt in den onvoltooid tegenwoordigen tijd: ik vaar op d.i.: „Ik ben nu reeds bezig op te varen; Ik heb reeds Mijn voeten gezet op den weg naar den opgang, op den weg naar den hemel en elke volgende stap voert mij al dichter naar den hemel toe.“

Zoo zijn de veertig dagen tusschen Opstanding en Hemelvaartsdag geen pauze, geen ruststand in het werk van onzen Heiland. Hij gaat aanstonds voort zonder op den weg stil te staan. Zoodra Hij is ontwaakt en, uit het graf opkomend, de aarde

weer met Zijn voeten drukt, zet Hij bewust Zijn voeten op den weg van de aarde naar den hemel. En de komende dagen zullen alle momenten zijn van Zijn opgang in de hoogte, waarvan de hemelvaartsdag straks de slotacte vormt, de zichtbaar-wording van het proces der hemelvaart, waarmee Hij reeds begonnen was op het moment van Zijn Opstanding. Dit bericht, dat Maria aan de discipelen in Christus' naam brengen moet, is een wezenlijk bestanddeel van het Paaschevangelië. Hun wordt gezegd, dat nu een nieuwe phase is ingetreden in de verhouding tusschen den Meester en Zijn discipelen; zij ontvangen bericht, dat Hij bezig is om afstand te nemen van hen, Hij vaart reeds op naar den hemel — en zij moeten nog op aarde vertoeven. Hij gaat heen, maar neemt hen in zijn opvaart niet mee.

Zoo is er met de opstanding wel heel wat veranderd. De discipelen droomden nog van een wederherstelling van de vóór-kruis-periode — een herhaling en voortzetting van de omwandeling van Christus met hen. Moge dit nog niet op dien eersten opstandingsdag hun gedachten bezig houden, straks zal toch, wanneer voor hen de waarheid van den levenden Christus tot zekerheid is geworden, de oprichting van het aardsche koninkrijk hen beheerschen zelfs tot op het moment van den Olijfberg toe (Handel. 1:6).

Maar nu reeds zegt de Heiland hun, dat elke nu volgende dag anders zal zijn dan vóór Zijn dood. Het zal nu alles beheerscht worden door de gedachte der distantie, door het afstand nemen van den Meester. De Opgestane herstelt maar niet oude levensverbanden, maar legt nieuwe. Zijn opstanding is niet om te komen tot gemeenschappelijke omwandeling op aarde — dan kwam Hij nimmer verder, ook zij niet — maar om in de acte van dit afstand-nemen de mogelijkheid te scheppen hen tot zich op te voeren.

Want dit afstand nemen is geen scheiding: deze distantie is geen separatie. Jezus neemt geen afscheid in Zijn opvaart. Hij bewaart de contacten en blijft in levend verband met al de Zijnen besloten. Daarom laat Hij het Evangelie-van-het-afstand-nemen prediken aan hen, die Hij Zijn broeders noemt. Vóór Zijn dood wilde de Meester hen niet meer „dienstknechten“ noemen, maar „vrienden“, — maar na Zijn opstanding worden de „vrienden“ gepromoveerd tot „broeders“. En nu voegt de opvarende Heere deze twee zoo wonderlijk samen: de betuiging van Zijn blijvende gemeenschap met hen (broeders) en het bericht, dat Hij bezig is afstand tusschen hen te maken (Ik vaar op). Zoo moeten zij weten, dat de hemelvaart wel afstand beteekent, maar geen afscheid. Want in dit heengaan blijft Hij hen vasthouden. Juist in Zijn verheerlijking noemt Hij hen met dien naam der gemeenschap, dien Hij in Zijn vertoeven en samenwonen met hen hun nimmer gegeven had. Sterker dan vroeger moet nu het besef zijn van hun saamhoorigheid; dat moet vooropstaan: broeders. En wanneer dat zuiver gezien wordt, kan daarna het vraagstuk van den afstand besproken worden (Ik vaar op). Nu kan het heengaan van den Eerstgeborene onder de broeders nimmer stóf leveren voor het „droeve lied der scheiding“, maar slechts bewijs zijn van den hechten broederband, die bij allen afstand niet kan worden verbroken.

Onverbrekelijk, want alle broederband wijst heen naar den éénen gemeenschappelijke Vader. Broeders zijn inden Vader verbonden. Hun eenheid kan alleen liggen in hun aller zoonschap van den éénen Vader. Daarop wijst ook deze eerstgeborene: Ik vaar op tot mijnen Vader en tot uwen Vader. Och neen, dat neemt niet weg het diepgaand verschil tusschen den eeuwigen natuurlijke Zoon en de aangenomen zonen: Mijn Vader en uw Vader. Maar voor beiden toch Vader. En allen tot zonen, dus broeders. En hier nu wordt wederom duidelijk, dat de hemelvaart geen scheiding beteekent. Alle afscheid nemen is in het koninkrijk der hemelen een verboden ding. Niets kan de „broeders“ meer scheiden van den éénen God en Vader.

Broeders, Ik ga heen, vaar op tot Mijn Vader — maar Hij is ook uw Vader. Dus blijft de Vader ons verbinden en vereenigen. Want de Vader is in den hemel en op de aarde, is bij den opgevaren Zoon en bij de broeders op aarde. En in den hemel en op de aarde is het aangezicht des Vaders, voor Wien wij allen staan. En 't is de hand des Vaders, die ons blijft verbinden en alle scheiding onmogelijk maakt.

Broeders, Ik vaar op! De opstanding gaat op hetzelfde oogenblik over in de hemelvaart. Maar alle afstand der broeders kan slechts tijdelijk zijn. Niemand zal verhinderen mogen de rijke contacten, die de broeders in den Vader met elkander bezitten. Als Hij dan zoo haastig opvaart en daarmee reeds begonnen is nog vóór Zijn eerste ontmoeting met de Zijnen, dan is dit afstand-nemen

nooit anders
zamer
daarheen
wederom
Dat ook
voorloopig
Onze groe
aarde —
in het gr
Hij neem
met groo
eeniging
is!

Want
zal dat
reeds
ons: Z

Zoo ko
Heiland t
standing
hemel gev
komst. E
te werken
Dus zul
Hij is v
Hij is v
zou.

De afst
geen afst
nimmer t
heid. In
ons dan
want Zij
van Zij
En het
der he

INDRIUK

Zooals
vóór den
— mits d
meestal k
ling aan
synodelid
psalm 92
woord over
tot prof.
toch zou
jarigen le

Wie ko
D. v. Dijk
een man
Van-Dijk-
over het
dragen. E
recht, —
van zijn o
der ander
voorts be
hij recht-
dóór te z
promotie,
ook in des
varen ve
heid, en
dat prof.
weest. Zij
velen niet
hem in een
wilde luist

Nu even
making v
kerken v
Hoe dank
tusschen
een harte
-vreugde
we hem k
zijn prach
Zoo ong
van De v
dank, dat
zoals hij
praedvisc
is, als hij

Er wan
bij de vrij
Dat wil z
diende te
luidt:
Welve
Kerkera